

Roheoskuste õppeks vajalike õpiväljundite sõnastamine (sõnastatud perioodil 2022 -2023)

Üldoskused

Konsortsium 1. Transporditeenuste õppekavarühm

Roheoskused	EKR tase 4	EKR tase 5	EKR tase 6	EKR tase 7
ÜLDOSKUSED				
MÕTLEMISOSKUSED				
Analüüsi oskus	Mõistab kestlikkuse, keskkonnahoiu ja keskkonnamõju põhimõtteid ning kasutab kriitilist ja loogilist mõtlemist allikate usaldusväärsuse ja ajakohasuse hindamisel, seostades neid oma erialaga.	Analüüsib kestlikkuse, keskkonnahoiu ja keskkonnamõju põhimõtteid, kasutab kriitilist mõtlemist allikate usaldusväärsuse ja ajakohasuse hindamiseks ning seostab neid oma valdkonna tegevustega kohalikus kontekstis.	Analüüsib süsteemselt kestlikkuse, keskkonnahoiu ja keskkonnamõju põhimõtteid, kasutab teaduslikke meetodeid allikate hindamiseks ning seostab neid oma valdkonna praktikaga, mõistes nende mõju globaalses kontekstis.	Analüüsib kestlikkuse põhimõtete seotud teavet globaalsel tasandil, kasutab teaduslikke ja kriitilisi meetodeid allikate hindamiseks ning pakub välja uuenduslikke lahendusi probleemide lahendamiseks, arvestades nii kohalikke kui ka globaalseid mõjusid.
Probleemidega tegelemine	Mõistab oma erialaga seotud kliimaeesmärke, globaalseid trende ja multimodaalsuse printsiipi ning pakub välja lahendusi erialastele probleemidele.	Analüüsib oma valdkonnaga seotud kliimaeesmärke, globaalseid trende ja multimodaalsuse printsiipi, hindab nende põhjal kasutuses olevaid lahendusi ning analüüsib lahenduste puuduseid ja tugevusi.	Analüüsib globaalseid kliimaeesmärke, muutuste trende ja multimodaalsuse printsiipi ning pakub välja võimalikke terviklahendusi, arvestades kogu tööprotsessi ja oodatavaid tulemusi.	Analüüsib valdkonnapõhiseid kliimaeesmärke, globaalseid trende ja multimodaalsuse printsiipi ning disainib saadud info alusel uusi osa- ja terviklahendusi, arvestades kogu protsessi ja oodatavaid tulemusi.
Õppimis oskus	Seostab erialaste kestlikkusega seotud eesmärkide saavutamist elukestva õppega.	Eesmärgistab kestlikkusega seotud valdkonnapõhiste eesmärkide saavutamist elukestva õppega.	Kavandab valdkonnapõhiste kestlikkusega seotud eesmärkide saavutamist läbi elukestva õppe.	Hindab valdkonnapõhiste kestlikkusega seotud eesmärkide saavutamist läbi elukestva õppe ning teeb teaduspõhiseid parandusettepanekuid.

Loovmõtlemine	Kasutab oma töös kliimaeesmärkide saavutamiseks ette antud innovaatilisi lahendusi ning tagasisidestab neid oma tööülesannetest lähtuvalt.	Mõistab keskkonnamõtjude analüüsimiseks, hindamiseks ja kliimaeesmärkide saavutamiseks vajalikke innovaatilisi lahendusi ning analüüsib nende lahenduste puuduseid ja tugevusi oma erialast lähtuvalt.	Analüüsib keskkonnamõtjude hindamiseks ja kliimaeesmärkide saavutamiseks vajalikke innovaatilisi lahendusi, nende lahenduste puuduseid ja tugevusi erialasest valdkonnast lähtuvalt.	Hindab ja disainib kliimaeesmärkide saavutamiseks vajalikke innovaatilisi lahendusi ning viib nendes sisse teaduspõhiseid muudatusettepanekuid
Ruumiline mõtlemine	Tuvastab ja kasutab oma töös ruumilise mõtlemise põhialuseid, arvestades tööülesannete täitmisel vajalikke ruumilisi suhteid ja vorme, ning võtab arvesse kestlikkuse põhimõtteid.	Analüüsib ja rakendab oma valdkonnas ruumilise mõtlemise ja kestlikkuse põhimõtteid, kujundab lahendusi, mis arvestavad ruumi, materjalide ja energia efektiivset kasutamist.	Kavandab ja visualiseerib keerukamaid ruumilisi lahendusi, kasutades ruumilise mõtlemise ja kestlikkuse põhimõtteid, integreerides ökoloogilise jalajälje vähendamise strateegiaid erinevate projektide ja ülesannete lahendamisel.	Disainib ja hindab strateegilisel tasandil ruumilisi lahendusi, mis järgivad kestlikkuse põhimõtteid, kasutades täiustatud ruumilise mõtlemise oskusi ja arvestades projekti eri etappide keskkonnamõtju ning ressursside säästliku kasutamise võimalusi.
Matemaatiline kirjaoskus	Kasutab põhilisi matemaatilisi oskusi ja arvestusmeetodeid kestlikkusega seotud ülesannete lahendamisel, näiteks ressursside tarbimise arvutamisel ja jäätmete vähendamise hindamisel.	Rakendab matemaatilisi mudeleid ja statistilisi meetodeid oma valdkonna kestlikkusega seotud andmete analüüsimisel, tehes järeldusi ja soovitusi energia, vee ja muude ressursside efektiivseks kasutamiseks.	Analüüsib ja tõlgendab keerukamaid matemaatilisi ja statistilisi andmeid, et hinnata kestlikkuse algatuste tõhusust, ning arendab välja andmepõhised lahendused, mis toetavad ressursitõhusust ja keskkonnamõtju vähendamist.	Disainib ja rakendab keerukaid matemaatilisi ja kvantitatiivseid mudeleid, et toetada strateegiliste kestlikkuse eesmärkide saavutamist, kasutades andmepõhiseid teadmisi ressursside ja keskkonnamõtju optimeerimiseks ning jätkusuutlike poliitikate kujundamiseks.
ENESEJUHTIMISOSKUSED				
Väärtustest lähtumine	Tegutseb eetilise ja vastutustundliku ühiskonna liikmena, austades mitmekesisust ja kasutades oma töös vastutustundlikult	Rakendab eetilisi põhimõtteid ja sotsiaalset vastutust multikultuurises keskkonnas, edendades kliimaeesmärkide saavutamiseks teadlikku	Analüüsib ja integreerib eetilisi ja sotsiaalse vastutuse põhimõtteid oma valdkonna kontekstis, arvestades kestlikkuse eesmärkide	Juhtides teisi, arendab ja rakendab strateegiaid, mis toetavad eetilise ja vastutustundliku käitumise ning kestlikkuse põhimõtteid, edendades vastutustundlikku

	taastuvaid ja taastumatuid loodusressursse.	taastuvate ja taastumatute ressursside kasutamist.	saavutamisel taastuvate ja taastumatute loodusressursside mõjusid.	taastuvate ja taastumatute ressursside kasutamist.
Juhistest ja nõuetest lähtumine	Mõistab keskkonnakaitsenõudeid, standardeid, üldist seadusandlust, ohutusnõudeid ja nende järgmise vajalikkust oma töökeskkonnast lähtuvalt.	Mõistab keskkonnakaitsenõudeid, standardeid, üldist seadusandlust, ohutusnõudeid ja nende järgmise vajalikkust oma töövaldkonnast lähtuvalt.	Mõistab ja rakendab keskkonnakaitsenõudeid, standardeid, üldist seadusandlust ja ohutusnõudeid oma tööpraktikas, tagades nende järgimise ja vastavuse.	Rakendab keskkonnakaitsenõudeid, standardeid ja üldisi ohutusnõudeid ning teeb täiendustepanekuid, arendades meetodeid ja lahendusi, et parandada nõuetele vastavust ja ohutust oma töövaldkonnas.
Kohanemisoskus	Mõistab erinevaid tehnoloogiaid, sealhulgas uusi tehnoloogiaid.	Kasutab oma töös erinevaid tehnoloogiaid ning teeb ettepanekuid uute tehnoloogiaid kasutuselevõtuks.	Analüüsib erinevate tehnoloogiate kasutamist valdkonnas ning juurutab ettevõttes uute tehnoloogiate kasutuselevõttu.	Kujundab ja rakendab strateegiaid uute tehnoloogiate arendamiseks ja kasutuselevõtuks, juhtides innovatsiooniprotsesse ja optimeerides tehnoloogia rakendamist organisatsioonis või valdkonnas.
Stressijuhtimine	Mõistab enda käitumist ja reguleerib oma mõtteid ja emotsioone erinevates olukordades	Analüüsib enda käitumist ja reguleerib oma mõtteid ja emotsioone erinevates olukordades	Hindab enda käitumist ja reguleerib oma mõtteid ja emotsioone erinevates olukordades	Prognoosib enda käitumist ja reguleerib oma mõtteid ja emotsioone erinevates olukordades
Iseseisev tegutsemine	Eesmärgistab, kavandab ja analüüsib oma tegevusi iseseisvalt, sh planeerib kuluva aja	Eesmärgistab, kavandab ja analüüsib oma tegevusi iseseisvalt, tuleb toime tagasilöökidega ning vastutab tegevuse tagajärgede eest, sh planeerib kuluva aja	Eesmärgistab, kavandab ja analüüsib oma tegevusi iseseisvalt, tuleb toime tagasilöökidega ning vastutab tegevuse tagajärgede eest, vajadusel kohaneb muutuvate oludega ning tegutseb järjekindlat eesmärgi saavutamiseks, sh planeerib kuluva aja	Eesmärgistab, kavandab ja analüüsib oma tegevusi iseseisvalt, tuleb tõhusalt toime tagasilöökidega ning vastutab täielikult tegevuse tagajärgede eest, kohaneb kiiresti muutuvate oludega ning tegutseb järjekindlat eesmärgi saavutamiseks, sh planeerib ja kasutab aega produktiivselt

Eesmärkide saavutamine	Mõistab nii isiklike, tööalaste kui ka valdkonna eesmärkide saavutamiseks vajalikke etappe, tööprotsesse, ressursse	Analüüsib nii isiklike, tööalaste kui ka valdkonna eesmärkide saavutamiseks vajalikke etappe, tööprotsesse, ressursse	Mõistab ja kasutab nii isiklike, tööalaste kui ka valdkonna eesmärkide saavutamiseks vajalikke etappe, tööprotsesse, ressursse	Rakendab ja arendab nii isiklike, tööalaste kui ka valdkonna eesmärkide saavutamiseks vajalikke etappe, tööprotsesse, ressursse
Tervist säästev tegutsemine	Mõistab ja rakendab töötervishoiu ja ohutusnõudeid ja enda tervist säästvaid tööviise, asendeid, vahendeid ja võtteid, sh teab vaimse tervise tähtsust	Mõistab ja rakendab töötervishoiu ja ohutusnõudeid ja nii enda kui ka teiste tervist säästvaid tööviise, asendeid, vahendeid ja võtteid, sh mõistab vaimse tervise tähtsust	Rakendab ja analüüsib töötervishoiu ja ohutusnõudeid ja nii enda kui ka teiste tervist säästvaid tööviise, asendeid, vahendeid ja võtteid, sh mõistab vaimse tervise tähtsust	Rakendab ja arendab töötervishoiu ja ohutusnõudeid ja nii enda kui ka teiste tervist säästvaid tööviise, asendeid, vahendeid ja võtteid, sh tähtsustab vaimse tervise osakaalu
Vastutuse võtmine	On vastutustundlik ühiskonna liige, teab otsus-tagajärg seost, teab oma valdkonna taaskasutuspõhimõtteid ja jäätmetekke vältimise võimalusi	On vastutustundlik ühiskonna liige, mõistab otsus-tagajärg seost, mõistab oma valdkonna taaskasutuspõhimõtteid ja jäätmetekke vältimise võimalusi	On vastutustundlik ühiskonna liige, mõistab otsus-tagajärg seost, mõistab ja kasutab oma valdkonna taaskasutuspõhimõtteid ja jäätmetekke vältimise võimalusi	On vastutustundlik ühiskonna liige, mõistab suurepäraselt otsus-tagajärg seost ja annab tulemustest aru, rakendab ja arendab oma valdkonna taaskasutuspõhimõtteid ja jäätmetekke vältimise võimalusi
LÄVIMISOSKUSED				
Suhete loomine ja hoidmine	Omab elementaarselt eneseväljendus-, esinemis-, kuulamis-, küsimis-, koostöö- ja tagasisidestamisoskust, mõistab sotsiaalset vastutust, püüab kaasata tegevustesse teisi töötajaid	Omab elementaarselt eneseväljendus-, esinemis-, kuulamis-, küsimis-, koostöö- ja tagasisidestamisoskust, mõistab sotsiaalset vastutust, püüab kaasata kogukonda	Omab heal tasemel eneseväljendus-, esinemis-, kuulamis-, küsimis-, koostöö- ja tagasisidestamisoskust, tunneb sotsiaalset vastutust ning oskab kogukonda kaasata ja motiveerida.	Omab kõrgel tasemel eneseväljendus-, esinemis-, kuulamis-, küsimis-, koostöö- ja tagasisidestamisoskust, tunneb sotsiaalset vastutust, maksimaalselt kaasab ja motiveerib kogukonda
Suhtlemis- ja keeleoskus	Väljendab end selgelt, asjakohaselt ja viisakalt nii suuliselt, kirjalikult kui visuaalselt, sh (vähemalt ühes) üldkasutatavas võõrkeeles	Väljendab end selgelt, asjakohaselt ja viisakalt nii suuliselt, kirjalikult kui visuaalselt, mõistab edastatud informatsioonist, omab head	Väljendab end selgelt, asjakohaselt ja viisakalt nii suuliselt, kirjalikult kui visuaalselt, saab aru edastatud informatsioonist,	Väljendab end selgelt, asjakohaselt ja viisakalt nii suuliselt, kirjalikult kui ka visuaalselt, mõistab edastatud informatsiooni, omab head küsimisoskust, oskab vastu

		küsimisoskust, sh (vähemalt ühes) üldkasutatavas võõrkeeles	omab head küsimisoskust ning oskab vastu võtta ja anda konstruktiivset tagasisidet, sh üldkasutatavas võõrkeeles.	võtta ja anda konstruktiivset tagasisidet ning kohandab oma suhtlemisstiili vastavalt olukorrale, sh üldkasutatavas võõrkeeles.
Meeskonna- ja koostööoskus	Mõistab koostöö erinevaid viise, väärtustab kõiki meeskonnaliikmeid ja nende panust	Mõistab koostöö erinevaid viise, väärtustab kõiki meeskonnaliikmeid ja nende panust, reguleerib hetkeemotsioone ja teisi tugevaid tundeid ning reageerib sobivalt	Kasutab koostöö erinevaid viise, väärtustab kõiki meeskonnaliikmeid ja nende panust, reguleerib hetkeemotsioone ja teisi tugevaid tundeid ning reageerib sobivalt, leiab meeskonna eesmäärke toetavaid väljundeid	Rakendab oma töös koostöö erinevaid viise, väärtustab kõiki meeskonnaliikmeid ja nende panust, reguleerib hetkeemotsioone ja teisi tugevaid tundeid ning reageerib sobivalt, kaardistab meeskonnaliikmete tugevusi ja nõrkusi ning vastavalt sellele võtab või jaotab vajalikke rolle, leiab meeskonna eesmäärke toetavaid väljundeid
Eestvedamisoskus	Mõistab juhtimis- ja algatusvõime olulisust keskkonnahoiu, keskkonnamõju ja kestlikkuse eesmärkide saavutamisel	Mõistab juhtimis- ja algatusvõime olulisust keskkonnahoiu, keskkonnamõju ja kestlikkuse eesmärkide saavutamisel ning rakendab neid oma tegevustes.	Mõistab ja omab juhtimis- ja algatusvõimet keskkonnahoiu, keskkonnamõju ja kestlikkuse eesmärkide saavutamisel, integreerides neid oma valdkonna tegevustesse.	Kasutab head juhtimis- ja algatusvõimet keskkonnahoiu, keskkonnamõju ja kestlikkuse eesmärkide saavutamisel, strateegiliselt juhtides ja suunates organisatsiooni pikaajalisi algatusi.
Teabe esitamine	Mõistab teabe esitamise erinevaid viise ja kanaleid ning väljendab ennast selgelt, viisakalt ja teemakohaselt.	Mõistab teabe esitamise erinevaid viise ja kanaleid, väljendab ennast selgelt, viisakalt ja teemakohaselt ning oskab valida sobiva kanali ja vormi vastavalt olukorrale.	Mõistab ja rakendab teabe esitamise erinevaid viise ja kanaleid, väljendab ennast selgelt, viisakalt ja teemakohaselt ning oskab kohandada esitamisstiili vastavalt publikule ja kontekstile.	Kasutab teabe esitamise erinevaid viise ja kanaleid efektiivselt, väljendab ennast selgelt, viisakalt ja teemakohaselt, ning oskab strateegiliselt valida ja kohandada esitamise stiili vastavalt erinevatele sihtrühmadele ja olukordadele.
Digitaalne kirjaoskus	Mõistab, kuidas info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendite abil esitada ja luua	Mõistab ja rakendab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid keskkonnahoiu,	Mõistab ja kasutab efektiivselt info- ja kommunikatsioonitehnoloogia	Rakendab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid strateegiliselt, et luua

	keskkonnahoiu, keskkonnamõju ja kestlikkuse põhimõtetega seotud teavet.	keskkonnamõju ja kestlikkuse põhimõtetega seotud teabe esitamiseks ja loomiseks.	vahendeid keskkonnahoiu, keskkonnamõju ja kestlikkuse põhimõtetega seotud teabe esitamiseks ja loomiseks, kohandades tööriistu vastavalt vajadusele.	ja esitada keskkonnahoiu, keskkonnamõju ja kestlikkuse põhimõtetega seotud teavet, integreerides arenenud tööriistu ja tehnoloogiaid organisatsiooni eesmärkide täitmiseks.
Märgisüsteemide kasutamine	Mõistab valdkonna info edastamiseks ja vastuvõtmiseks kokkulepitud universaalseid koode, märke, sümboleid ja nende süsteeme	Mõistab valdkonna info edastamiseks ja vastuvõtmiseks kokkulepitud universaalseid koode, märke, sümboleid ja nende süsteeme ning nende olulisust suhtluses	Mõistab ja kasutab valdkonna info edastamiseks ja vastuvõtmiseks kokkulepitud universaalseid koode, märke, sümboleid ja nende süsteeme, rakendades neid igapäevatöös	Kasutab ja arendab valdkonna info edastamiseks ja vastuvõtmiseks kokkulepitud universaalseid koode, märke, sümboleid ja nende süsteeme, et tõhustada suhtlust ja parandada kommunikatsiooniprotsesse valdkonnas.

ROHE OSKUSED

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Rahastanud Euroopa Liit
NextGenerationEU

Eesti
tuleviku heaks

HARIDUS- JA NOORTEAMET